

Zhoubný melanom je závažným typem kožního nádoru. Ročně je na světě diagnostikováno přibližně 160 000 nových případů. Od začátku roku 2016 bylo zaregistrováno na oddělení klinické onkologie Oblastní nemocnice Náchod a.s. ke sledování nebo léčbě 22 pacientů s maligním melanomem. V roce 2015 bylo do Národního onkologického registru nahlášeno celkem 46 pacientů (největší výskyt na trupu).

{jathumbnail off}

Melanom je zhoubný nádor, který vychází z pigmentotvorných buněk zvaných melanocyty a vyskytuje se převážně na kůži, ale také v oku, uchu, na sliznici úst nebo genitálu, ale i ve střevech.

"Pacienti s podezřelým znaménkem by se měli primárně obracet na svého praktického lékaře nebo kožní ambulanci, která by měla zajistit odeslání k chirurgickému odstranění znaménka a odběru sentinelové uzliny s histologickým vyšetřením," uvádí Kamila Šimerdová, vrchní sestra oddělení klinické onkologie náchodské nemocnice, a dodává: "V případě prokázání melanomu by měli být pacienti odesláni na spádové oddělení klinické onkologie."

"Maligní melanom je velice závažné a zákeřné onemocnění, proto je prevence jeho vzniku jednou z nejúčinnějších zbraní proti této nemoci. Rizikovými faktory jsou především sluneční záření a citlivá kůže. Melanomem jsou více ohroženi lidé se světlou kůží, s tendencí ke spálení a ti, kteří mají větší počet pigmentových znamének. Proto je důležitá ochrana před sluncem," uvádí Zuzana Netolická, vrchní sestra rychnovského onkologického oddělení, a uvádí několik příkladů, jak kůži chránit před UV zářením ze slunce i z umělých zdrojů: "Mějme na paměti, že všechny dávky UV záření působící na kůži se sčítají, ve vyšších nadmořských výškách je UV záření méně absorbováno, proto je zde riziko spálení větší. Pamatujme si, že vzhledem ke kumulativnímu účinku záření se nedoporučuje pobyt v soláriích. Vůbec nejhorší je tzv. "otužování" kůže v soláriu před dalším intenzivním sluněním. Vyvarujme se prudkého poledního slunce. Chraňme se opalovacími prostředky s ochrannými UVA a UVB faktory podle fototypu

kůže a délky doby slunění, včetně běžného každodenního přecházení po venku. Prostředky s ochranným faktorem nanášíme v dostatečném množství alespoň 20 minut před pobytem na slunci a jejich aplikaci bychom měli opakovat alespoň po 2 hodinách. Mějme na paměti, že voda nás před UV zářením neochrání! A pokud již dojde ke spálení kůže, dbejme na to, aby byla dostatečně ošetřena a následně absolutně chráněna před sluncem až do úplného zklidnění a odhojení reakce. Jedinou účinnou prevencí proti vzniku maligního melanomu je promyšlená ochrana před UV zářením ze slunce i z umělých zdrojů."

Mezi pět varovných příznaků, které mohou napomoci i laikovi, patří nesymetričnost pigmentové skvrny a její barevná pestrost od bílé až po černou barvu, nerovné, nejasně ohraničené okraje, růst pigmentové skvrny a její vývoj. Podstatné je, že většina melanomů nejprve roste povrchově a v tomto případě je největší šance na uzdravení. Později začne ale prorůstat do hloubky a tady už vzniká velké riziko jeho metastázování do jiných částí těla. Melanom je charakterizován tím, že může zakládat nová nádorová ložiska kdykoliv a kamkoliv.

Histologické vyšetření se provádí na oddělení patologie Oblastní nemocni Náchod, imunohistochemické vyšetření při pokročilém onemocnění (vyšetřuje se uzlina nebo kožní metastáza) ve Fingerlandově patologicko-anatomickém ústavu FN HK. Léčba melanomu je nejprve chirurgická – odstranění celého znaménka s dostatečně širokým lemem zdravé tkáně. Další léčba se odvíjí především od stanovení stadia pokročilosti onemocnění. Adjuvantní (zajišťovací) léčba probíhá na našem pracovišti tzv. imunoterapie (Interferon). V případě generalizovaného onemocnění jsou pacienti odesíláni do FN v Hradci králové, kde je podávána biologická léčba, která je vázána pouze na KOC (krajské onkologické centrum).

Foto Creative Commons, James Heilman, MD